

ducados, y la mejora del Tercio que avia de haver en ellas no monto mas que ochocientos ducados, y llevando mill en las casafas ha de tomar los dozientos para en cuenta de su legitima, y dellos no ha de llevar mas fructos de los que rentaron las dichas casafas: y los mill y trezientos ducados de fructos que rentaron los otros bienes y heredades, se han de partir entre los dichos dos hermanos *pro rata* de la parte que cada uno lleva de las dichas tierras y heredades, en esta manera; que hechos los mill y trezientos ducados, que rentaron y valieron los fructos de las dichas tierras y heredades, catorze partes y porciones yguales, llevara la hermana las ocho partes dellos, por los ochocientos ducados, que lleva en ellos de su legitima; y el hermano llevara las seys partes por rata de los seyscientos ducados, que ha de llevar en ellas de su legitima? porque los dozientos ducados que le caben mas en su legitima, los lleva en las casafas, como dicho es, y todos los fructos dellas: y assi la hermana llevara mayor parte de fructos en las dichas tierras y heredades, que no el hermano, porque lleva mayor parte en la propiedad dellas de donde procedieron los dichos fructos, que no el; y assi llevara ocho partes de los mill y trezientos ducados que valieron los fructos de las dichas tierras y heredades, y el hermano seys partes y no mas, que viene a ser a cada parte y porcion de los dichos fructos noventa y dos ducados algo mas, y mas llevara el hermano los dozientos ducados de fructos que rentaron las dichas casafas enteramente, por razon de la mejora y parte de legitima que en ellos tuvo, *Quod est valde notandum, & pauci ad hoc advertent.*

INDEX

INDEX OMNIUM RERUM

Quæ in hoc Tractatu continentur, ordine
Alphabetico digestus.

*Primus numerus Partem, Secundus Caput aut Questionem;
Tertius Marginalem designant.*

ABSENTE uno ex cohæredibus si alii cohæredes velint bona hæreditaria dividere & interpellaverint hæredem absentem ut veniat ad divisionem, ipse vero misit procuratorem ad dividendum hæreditatem & ad adeundam, an possit postea repudiare hæreditatem, 3.p. q.4. num.8.
Absente uno ex cohæredibus an possint alii dividere bona hæreditaria & quomodo ad divisionem procedere debent, 1.p. c.5. n.15.
Acta facta ab arbitris calculatoribus non sunt judiciali edio minor. 25. annis arbiter esse potest, 1.part. c.4. n.2.
Æstimatio usufructus legati quomodo fieri debeat eo casu quo possit solvi in æstimatione, 2.part. q.21. n.75.
Æstimatio facta inter locerum, & generum de rebus sibi in dotem datis non con-

sentiente filia quando præjudicet filia, 1.part. cap.3. num.21.
Æstimatio facta de rebus hæreditariis, si æstimentur pluris quam valeant an præjudicet cohæredibus, & quomodo eis succurratur, 1.par. c.3. n.26.
Æstimatione rerum hæreditatis facta ab arbitris vel æstimatoribus potest unus ex cohæredibus majori pretio æstimare, vel alium tertium submittere qui hoc faciat, 1.par. cap.3. num.27.
Æstimatores bonorum si in appetitibus eorum discordent, iudex debet eligere tertium, 1.p. cap.3. n.2.
Æstimatores bonorum à partibus electi si discordent simul cum tertio à iudice nominato an valeat appretium in minore summa, quia in ea omnes concordant vel quid sit à iudice faciendum, 1.p. c.3. n.3.
Atere uxorem an teneantur hæredes viri inter ea quod non fuerit ei soluta dos quam tulit vel dedit marito suo, 1.p. c.6. n.5.

Sff 2 Ali-

Alimenta debita filiis naturalibus vel spuris deduci debent de quinto, etiam si pater condemnatus sit per sententiam in dictis alimentis, nec deduci debent tanquam res alienum de tota hereditate, 2. par. q. 7. num. 16.

Appellari an sit necesse condemnatione facta ab arbitris calculatoribus, 1. par. cap. 4. num. 25.

Appellari an possit à iudicio arbitrorum ad dividendum si aliquam partem gravent, 1. par. c. 4. num. 17.

Ab actibus extrajudicialibus appellari debet infra terminum datum ad appellandum ab actibus judicialibus, 1. par. c. 4. n. 18.

Appellatione omiſſa à gravamine illato ab arbitris ad dividendum potest pars gravata contradicere etiam translato tempore appellandi, & petere ut cassetur iudicium eorum, 1. par. c. 4. num. 19.

Appellationi deferre non tenetur iudex in causis summaris incidentibus in iudicio divisionis, sed ea non obstante debet ad ulteriora procedere, 1. par. c. 5. n. 9.

Appretium factum inter cohæredes in bonis hereditariis dividendis à marito vel uxore factum an præiudicet alteri eorum vel faciat emptionem inter eos, 1. par. c. 8. n. 1.

Appretium rerum in inventario descriptarum quomodo fieri debeat, an per æstimatores à partibus communiter electos, an per æstimatores à iudice nominatos, 1. par. cap. 3. num. 1.

Appretium factum inter cohæredes uxoris ad dividendum an faciat emptionem quoad maritum, 1. par. c. 8. n. 1.

Arbiter ad dividendum nominatus à partibus, an compelli possit per iudicem ad acceptandam officium, 1. p. c. 4. n. 4.

Arbiter vel calculator ad divisionem faciendam infamis etiam esse potest, 1. par. c. 4. num. 7.

Arbiter ad dividendum nominatus à partibus an recusari possit ab eisdem, ex nova

causa superveniente, 1. par. c. 4. n. 9.

Arbiter an removeatur in totum probata iusta causa recusationis, vel alius sibi associabitur ut simul de divisione cognoscant, 1. par. c. 4. num. 14.

Arbitri ad dividendum an possint aliquo errore comperto ex officio suo corrigere postquam sententiam vel arbitrium suum dixerint, 3. p. q. 9. num. 17.

Arbitri ad calculandū rationes dati si condemnent tutores in reliquis, & usuris vel interesse earum pecuniarū quas non collocaverunt in emptionem prædiorum, an iudex teneatur illud sequi iudicium & condemnationem facere, 1. par. c. 4. n. 27.

Arbitris si discordant in appetitis rerum, ita ut unus in quinque, alius in decem, alius in quindecim appetiaverint, nulla earum partium admittenda est, sed omnes summæ confundi debent & tertia pars earum deducenda est & sequenda, 1. par. c. 3. n. 5.

Arbitri æstimatores si unus alteri committat vices suas, vel committat tertio an valeat talis commissio, & declaratio tertii, 1. par. cap. 3. num. 6.

Arbitri quæ personæ esse non possunt, 1. par. cap. 4. num. 1.

Arbitri vel calculatores ad dividendum si discordant an possint compelli per iudicem ut tertium eligant, 1. par. c. 4. n. 5.

Arbitris ad dividendum nominatis à partibus dissentientibus, iudex debet eligere tertium ut quod major pars eorum secerit valeat, 1. p. c. 4. num. 6.

Arbitri nominati à partibus & tertio à iudice si omnes discordant an valeat quod major pars fecerit, & quando valere debeat, 1. par. c. 4. num. 7.

Arbitri electi ad divisionem faciendam non proprie sunt arbitri juris, nec arbitri amiables compositores dici possunt, 1. par. cap. 4. num. 10.

Arbitri ad divisionem faciendam datian ali-quam jurisdictionem habeant, & an possint

intelligi debent si arræ traditæ sint uxori, si vero traditæ non fuerint uxori, sed promissæ, non debent deduci de bonis communibus, sed maritus tenebitur, vel hæredes ejus eas solvere uxori de bonis suis non communibus, 1. p. cap. 7. num. 16.

Arbitri ad dividendum dati si delegati vel nominati sunt à iudice recusari possunt etiam sine causa cum solo juramento partis, & in totum abstinere se debent à causæ cognitione, & an hoc indistinctè procedat, 1. p. c. 4. n. 12.

Arbitrum ad dividendum datum de consensu partium ad recusandum eum quæ causæ sufficiant, 1. par. c. 4. n. 16.

Arbitrorum officium, qui nominari solent ad calculandum rationes latissimè tractatur, 1. par. c. 4. num. 20.

Arbitri calculatores, qui vulgo *Contadores* appellantur, an possint post calculationem factam ultra procedere, & condemnare tutores vel curatores in aliquo interesse, vel redditu ob pecuniam pupillarem non collocatam in emptionem prædiorum, 1. par. cap. 4. num. 21.

Arbitri calculatores, qui ad rationes calculandas dantur regulariter non possunt aliquam condemnationem facere in reliquis nec usuris vel interesse, 1. par. c. 4. n. 24.

Arbitri calculatores quibus à iudice commissum est, ut cognoscant, & iudicent de illo articulo possunt condemnationem reliquorum cum interesse facere, 1. par. cap. 4. num. 25.

Arbitri ad dividendum dati ante omnia ex officio suo quid facere debeant, 1. par. cap. 6. num. 1.

Arbitri quid facere debeant si unus ex cohæredibus dicat plura bona reliquisse defunctam quam scripta sint in inventario, 1. par. cap. 6. num. 2.

Arbitri ex officio debent jubere, ut bona scripta in inventario appetantur, 1. par. cap. 6. num. 9.

Arræ si date sint uxori sicut dos ante omnia deduci debet de bonis cōmunibus soluto matrimonio ita debet deduci arræ, quod

intelligi debent si arræ traditæ sint uxori, si vero traditæ non fuerint uxori, sed promissæ, non debent deduci de bonis communibus, sed maritus tenebitur, vel hæredes ejus eas solvere uxori de bonis suis non communibus, 1. p. cap. 7. num. 16.

Arræ date vel promissæ uxori non debent excedere decimam partem bonorum mariti alias non valent in excessu, 1. p. c. 7. num. 17.

Arras si maritus non habeat bona tempore contracti matrimonii, unde possit eas dare vel promittere, potest eas promittere ex bonis, quæ postea acquisierit, 1. p. c. 7. num. 18.

Arras an valeant ultra decimam partem bonorum cum juramento, 1. par. capite 7. numero 19.

Arras non potest maritus dare vel promittere inter decimam partem bonorum, quæ possidet, nisi prius deducatur ex eis debita quæ ipse debet, 1. p. c. 7. n. 20.

Arrarum proprietatem non debet habere mulier quæ transivit ad secundas nuptias, sed solum usumfructum: proprietatem vero earum tenetur reservare filiis primi matrimonii, 1. p. c. 7. n. 21.

Arras quæ maritus promisit uxori tempore nuptiarum quo potuit eas promittere; quia non excedebat decimam partem bonorum, quæ tunc habebat, si postea casu bona sua amiserit, vel partem eorum, an poterit uxor eas petere à marito suo, 1. p. c. 7. num. 22.

Arrarum promissio à marito facta de bonis alienis, quæ bona fide possidebat ut sua, an valeat ubi taxatur opinio Rode. Suar. & Anto. Gom. 1. p. c. 7. num. 23.

Arras an possit maritus dare vel promittere de bonis majoratus, vel restitutioni subiectis, vel de fructibus eorum, & quomodo hoc procedat, 1. p. c. 7. num. 26.

Arrarum promissionem non excedere decimam bonorum mariti, vel excedere

cui incumbat onus probandi marito, vel uxori, vel hæredibus eorum, 1. p. c. 7. num. 27.

Arras excedere decimam bonorum marito ipso vel hæredibus ejus non excipientibus, an in dubio condemnari debeat, ut integras arras solvant, 1. p. c. 7. n. 28.

Arras promissæ à marito quod non excedant decimam bonorum ejus uxor non tenetur probare, sed maritus quod excedant, & improbat opinio Rod. Suar. contrarium asserentis, 1. par. c. 7. num. 29.

Arras an possint dari vel promitti uxori viduæ quæ transit ad secundas nuptias à marito suo, 1. part. c. 7. n. 32.

Arras non debentur uxori licet eas promiserit maritus si uxor eum sefellit in dote sibi promissa, 1. par. c. 7. n. 34.

Arras an possit uxor vel ejus hæredes eligere dimissis donis vel jocalibus quæ ei maritus dedit ante traductionem ejus ad domum postquam consumpta vel deteriorata fuerint, 1. p. c. 7. numer. 35.

Arras simul cum jocalibus vel donis quæ sponsæ data sunt à sponso non potest uxor lucrari soluto matrimonio, sed eligere debet quod malit ex eis, 1. p. cap. 7. n. 36.

Augmentum vel diminutio seu determinatio rerum regulariter pertinet ad dominum ipsius rei, 1. par. c. 3. num. 15.

B.

Bona data à patre filio quæ ad collationem trahuntur talia qualia erant tempore quo ea receperunt & in illa æstimatione conferenda sunt, non eo tempore quo conferuntur, 1. par. c. 3. n. 19. & ibi illatio notabilis quæ ex supradictis inferitur quod hodie filius emancipatus non teneatur conferre sua ea quæ ex laboribus suis acquisivit, ibid. n. 20.

Bona immobilia quæ pater donavit filio eunti ad castra non reputantur castrensæ peculium, nec quasi castrensæ, sed solum mobilia ad bellum necessaria, veluti equus & arma, 2. par. q. 13. num. 28.

Bona meliorata inter virum & uxorem quæ propriè dicantur, 2. p. q. 36. n. 34.

Bona quæ tulerunt ad matrimonium maritus & uxor si non constet, bona relicta tempore quo solutum est matrimonium æqualiter dividi debent inter virum & uxorem & hæredes eorum quia præsumuntur communia de jure regio, 3. part. q. 23. n. 41.

Bona dotalia vel parafernalia primæ uxoris non debent deduci de bonis communibus quæ reliquit maritus tempore mortis cum secunda uxore sed primo fieri debet partitio cum uxore secunda, quæ facta maritus solvet ex bonis suis hæredibus primæ uxoris prædefunctæ dotem & alia bona uxoris primæ, 3. p. q. 3. n. 43.

Bonorum æstimatio quæ defunctus reliquit an considerari debeat secundum valorem præsentis temporis quo divisio fit, vel temporis quo defunctus mortuus est, 1. p. c. 3. n. 7.

C.

Calculatores vel arbitri ad dividendum an possint adjudicare unam rem integram uni ex cohæredibus aliam verò integraliter, suis pretiis taxatas, 3. part. quæst. 5. num. 11.

Capitale mariti quod tulit ad matrimonium si consumptum est deduci debet de bonis communibus; si lucra facta sunt in matrimonio, 1. par. cap. 7. num. 39.

Cohæres si fecit aliquam impensam in defensione hæreditatis, quam alius petebat, an possit à fratre cohærede patrem prædictarum impensarum recuperare, 3. p. quæst. 18. n. 56.

Cohæ-

Cohæres frater si absente fratre cohærede litigavit cum tertio possessore hæreditatis, putans ad se pertinere totam hæreditatem & eam totam evicerit à tertio possessore, an teneatur communicare victoriam dictæ hæreditatis cum fratre absente qui postea supervenit, 3. p. q. 18. n. 58.

Cohæredes vel Socii, si possederunt aliquas res hæreditatis integras pro diviso decem annis præsumitur facta divisio, 3. p. q. 30. num. 111.

Quod etiam procedit si inter illas res pro diviso possessas nulla sit æqualitas, vel proportio eadem, 3. p. q. 30. num. 112.

Quod etiam limitatur, ut non procedat si cohæres voluerit contrarium probare, videlicet divisionem factam non fuisse eadem, 3. p. q. 30. n. 113.

Cohæres unus si plus offerat quam alius pro re hæreditaria, quæ æstimata est ab arbitris vel æstimatoribus, non tamen præsentia, sed in diem certum solvenda offerat, alius autem offerat minus, sed præsentia vel statim solvenda offerat an admittenda sit licitatio ejus, vel quis earum præferatur, 1. part. cap. 3. numer. 29.

Cohæres unus si gravatur in re sibi adjudicata ab arbitris sine sorte quia multo minus valet an possit contradicere & petere reformationem gravaminis, 1. par. cap. 3. num. 33.

Cohæres unus non potest unam partem terræ, quæ ad mensuram taxata est petere quod sibi adjudicetur ex eo quod plus offerat quam taxata est, si non omnes partes vel mensuras illius agri velit habere eodem pretio, 1. par. c. 3. n. 34.

Cohæres unus si alienam rem hæreditariam subtraxit vel corrupti an debeat poni in inventario, ut dividatur pretium ejus, 1. par. cap. 3. num. 37.

Cohæres si contradicat rem in bonis de-

fundi repertam poni in inventario eo quod dicat suam esse, nec debere dividi inter cohæredes an audiendus sit, & impediatur ejus divisionem, 1. p. cap. 3. n. 36.

Communi jure si quis aliquid impenderit, ut in re propria non animo gerendi negotium alienum, non habet actionem negotiorum gestorum ad illud recuperandum, 3. par. quæst. 18. n. 57.

Concordantur opiniones contrariæ Rod. Xuar. & Telli Fernan. in l. 30. Tauri. 2. p. quæst. 35. n. 32.

Concordantur opiniones Anton. Gom. & Telli Fer. quæ invicem contrariantur, 1. par. quæst. 41. num. 48.

Concordantur opiniones Fulgosi & Jafonis qui invicem contrariantur, 3. par. quæst. 3. n. 7.

Concordantur opiniones Bald. & aliorum an divisio facta per sortes possit rescindi si in ea quis lædatur ultra dimidia, 3. p. q. 12. n. 27.

Conferre dotem quam recepit à patre in quibus casibus filia non tenetur, 3. p. quæst. 14. num. 49.

Conferre an teneatur filius rem ipsam quam recepit à patre vel matre qualis nunc est tempore collationis, vel qualis erat tempore quo eam accepit à patre vel æstimationem ejus, 2. p. c. 3. numer. 10.

Conferri debet dos data filix à patre, & matre, dimidia in hæreditate patris, & alia dimidia in hæreditate matris, si uterque dotem promiserunt, etiam si bona meliorata in matrimonio non fuerint, 2. p. q. 36. num. 35.

Consuetudines diversæ quæ in regnis hispaniarum vigent & observantur in bonis communibus dividendis constante matrimonio quæstis inter virum & uxorem referuntur, 1. p. c. 1. n. 1.

Correctio legum licet vitanda sit, tamen admittenda est, quando ex verbis legis collig-

colligitur corrigere voluisse, 3.p. q.27. num. 98.
Cura bonis absentis dari non potest nisi absente prius citato, 1.p.c.5. n.17 sed jure regio hoc ell mutatum, ib. *Vide Tutor.*

D.

Datio in solum vera venditio est & periculum vel augmentum vel diminutio pertinet ad creditorem qui eam in solum pertinet, 1.p. c.3. n.16.

Datum uxori à consanguineis viri ipsius contemplatione ipsi vero datum censendum est, & ipse maritus præcipuum habebit, 1.p. c.8. n.19. & quid in dubio quando non constet ejus contemplatione datum est, ibidem.

Debita defuncti vel census & redditus qui debeantur defuncto usque ad mortem ejus debent poni in inventario non quæ postea cucurrerunt, 1.p. c.6. n.10.

Debita contracta per maritum constante matrimonio debent ex bonis melioratis ante omnia deduci, non quæ contracta sunt per unum eorum ante matrimonium, sed maritus vel uxor qui ea contraxerunt, ex parte sua solvere debent, 1.p. c.7. n.1. ex quo inferitur quod erraverint judices in quodam exemplo quod hic ponitur, ibid. num.2.

Deductis debitis contractis constante matrimonio ante omnia debent arbiari ad dividendum deducere dotem uxoris ex æcervo bonorum quæ defunctus reliquit tempore mortis, 1.p. c.7. n.4.

Debitor speciei vel alterius rei si eam solvat ante diem quo debebat solvere de voluntate creditoris liberatur, 1.p.c.3. num. 17.

Deciso tex. in l. filii patris. C. fam. hercis. an sit hodie correctæ per legem Tauri quæ requirit eandem solemnitatem in codicillis quæ requiritur in testamento nuncupativo, 3.p. q.24. n.73.

Declaratur doctrina Bal. in l. si plures C. de cond. instert. ex qua sumptit opinionem suam Averdandus. quæ ibidem reprobat, 3.p. quæst. 27. n.95.

Declaratur lex 30. Tauri 2.p. q.6. n.12.
Declaratur verum alio modo lex 30. Tauri. 2.p. q.10. n.21.

Declaratur lex 10. tit.4. lib.3. for. 1. par. c.9. num. 14.

Declaratur notabiliter lex 46. Tauri 1.p. c.10. nu. 4.

Declaratur lex 10. tit.4. lib.3. for. 1. par. cap.9. num.3.

Declaratur lex 17. de Toro de qua donatio non propter nuptias conferenda loquitur 2. par. q.13. num.31.

Declaratur lex 22. Tauri. 2.p. q.14. n.43.

Declaratur lex 9. titu 5. lib.3. for. quæ loquitur de legitima filiorum. 2.p. r. q.21. n.72.

Declaratur lex finalis. Cod. de dotis promiss. 2.p. q.40. num.41.

Declaratur lex 53. Tauri. 2.p. q.40. n.43.

Declaratur lex 9. tit. de las mandas lib.3. for. 2.p. q.34. num.25.

Declaratur lex 18. Tauri. 2.p. q.34. n.27.

Declaratur lex 27. de Toro, & improbat opinio d. Segura & Cifuentes in eadem lege quod pater possit filio meliorato in tertio extraneum pupillariter substituere, 2.p. q.42. n.51.

Declaratur alio casu notabili prædicta lex 27. de Toro 2.p. q.43. n.53.

Declaratur lex 7. tit. de las labores y particiones, libro 3. for. 3.p. q.2. n.5.

Declaratur notabiliter lex Paulus per procuratorem ff. de acquirere. hered. 3.p. q.4. num. 10.

Declaratur lex 13. & ultima tit.3. lib.3. for. quæ loquuntur de fructibus communicandi inter maritum & uxorem ex re unius eorum. 3.p. quæst. 28. n.102.

Declaratur lex 25. de Toro 3. par. quæst. 27. num. 86.

Decla-

Declaratur lex finalis tit.3. lib.3. for. 3.p. q.12. n.34.

Declaratur tex. in l. incerti, C. fam. bar. 3.p. q.12. n.37.

Declaratur & distinguitur opinio Bar. in l. istibus ff. de peculo. 2.p. q.17. n.55.

Declaratur pragmatica curiarum de Madrid condita anno 1534. quæ loquitur de dotibus moderandis, 3.p. quæst. 26. num. 90.

Declaratur iterum dicta pragmatica de Madrid edita anno 1534. quæ loquitur de taxatione dotium. 3.p. q.26. n.91.

Declaratur mens. & intentio pragmatica de Madrid edita anno 1534. quæ super dotibus moderandis loquitur, 3.p. q.27. n.94.

Declaratur bellissimè & noviter text. in l. majoribus etiam C. Communia utr. Jud. 3.p. q.6. n.13. & 14.

Declaratur tex. in l.2. C. quando & quibus quarta pars debe. lib.10. 3.p. q.11. n.26.

Declaratur tex. in l. de divisione, ff. solu. matrim. 1.p. cap.9. num.12. ubi plures species dividendi fructus ponuntur cum sequentibus ibid.

Declaratur tex. in l. cum quaritur, & aut. unde & si parens, Cod. de inofficis. testam. 2. par. q.34. n.29.

Declaratur tex. in l.1. C. de neg. gest. 2.p. q.17. n.50.

Declaratur tex. in l. liber captus. Cod. de cap. 2.p. q.17. n.50.

Declaratur tex. in leg. si. Cod. de usu, 2.p. q.24. n.79.

Declaratur tex. in l. si quis servum §. fin. & l. cum autem pars ff. de lega.2. & improbat opinio Pauli de Caltro ibi posita, 2. par. quæst. 30. n.13.

Declaratur tex. in l. uxori meæ, ff. de usuf. leg. 2.p. quæst. 21. n.69.

Declaratur tex. in authent. novissima Cod. de inoff. testa. 2.p. q.21. n.71.

Declaratur notabiliter & limitatur tex. in l. quod si noluit, §. restitutio ff. de minor. &

totus titulus de minoribus, 3.p. q.25. n.76.

Declaratur & limitatur tex. in l. res in dotem ff. de jure doti. 1.p. c.7. n.13.

Declaratur tex. in l. bonorum appell. ff. de verbor. signif. 1.p. c.7. n.24. & 25.

Declaratur tex. in l. ea demum, C. de collat. 1.p. c.3. n.13.

Declaratur tex. in l.2. in princ. ff. de collat. bon. 1.p. c.3. n.11.

Declaratur tex. in l. plerumque ff. de jure dot. & taxatur Ant. Gom. qui eum perperam intellexit. 1.p. c.3. n.12.

Declaratur iterum tex. in l. ea demum, Cod. de collatio. 1.p. c.3. n.13.

Declaratur tex. in l. si it qui ff. de test. 3.p. q.24. n.70.

Declaratur tex. notabiliter in l. cum putarem ff. fam. hercis. 3.p. q.7. n.15.

Declaratur tex. in l. si familia hercis, C. fam. mil. her. 3.p. q.9. n.19.

Declaratur tex. in l. & §. de illis, ff. de collat. bono, 1.p. c.3. n.22.

Declaratur tex. in authent. quod locum C. de coll. 1.p. c.3. n.23.

Declaratur tex. in l. illud, C. de collat. 1. par. cap.3. n.24.

Declaratur tex. in l. etiam, §. exclusa ff. de minor. 1.p. c.3. n.32.

Declaratur tex. in l. diem proferre §. si plures, ut non procedat ejus decisio in arbitris ad dividendum datus, 1.p. c.4. n.8.

Declaratur tex. in C. novis appelle. 1.p. c.4. num. 13.

Declaratur & limitatur tex. in l. rationes. C. de probat. 1.p. c.5. n.13.

Declaratur tex. in l. cum quaritur, Cod. de inofficis. test. 1.p. c.3. n.8.

Declaratur tex. in l. diem, §. si plures ff. de recep. arbi. 1.p. c.3. n.4.

Divisio operis, 1.p. cap.1. n.1. in præfationibus.

Divisio quid sit, & de ejus effectu, 1.p. cap.1. n.1.

T t t

Divi-

Divisionem bonorum communium quis possit petere, 1.p. c.1. n.2.
 Divisio bonorum etiam immobilium fieri potest à furioso, vel prodigo, vel minore si cum curatoribus eorum fiat si hoc petatur à majore, 1.p. c.1. n.4.
 Divisio de quibus rebus fieri debeat, 1.p. c.1. n.6.
 Divisio fieri non debet de malis medicamentis, aut herbis, aut libris reprobatas, sed mandato iudicis debent concremari, 1.par. cap.1. n.7.
 Divisio fieri non debet de rebus furto subtractis, aut male acquisitis, sed dominis earum restitui debent, 1.p. c.1. n.8.
 Divisio bonorum fieri debet secundum formam à testatore datam. etiam in aequalibus partibus eam fieri iussit dummodo non gravetur filii in legitima sua, 1.p. c.1. n.9.
 Divisio fieri debet proportionibus aequalibus inter filios quando pater aut mater nihil super hoc disposuit in testamento, aut si ab intestato decesserint, 1.p. c.1. num. 10.
 Divisio fundi, aut rei immobilis fieri debet per regiones, aut partes si commode dividi potest, 1.par. cap.1. n.11.
 Divisio fieri non debet rei mobilis vel immobilis si commode fieri non potest, sed iudex debet eam uni integram adjudicare, & condemnare socium vel cohæredem ut solvat partem in pecunia, c.1. n.12.
 Divisio fieri solet ut major frater partes faciat & dividat, minor vero eligat partem quam velit, de quo non utitur, 1.p. c.1. n.14.
 Dividendi res communes qualis sit modus communis, 1.p. c.1. n.15.
 Divisio duarum hæreditatum cum sit inter filios primi & secundi matrimonii duæ cellationes fieri debent una inter filios tam primi matrimonii, quam secundi, 3.p. q.12. n.30.

Divisio Bonorum an fieri debeat per inventarium factum à secunda uxore de bonis quæ reliquit maritus tempore mortis inter filios primi & secundi matrimonii, an vero necesse sit ut fiat aliud inventarium bonorum quæ relinquit uxor prima tempore mortis suæ, 3.p. q.13. n.39.
 Divisio bonorum inter fratres fieri debet eo modo quo pater iussit in testamento, & si nihil disposuit fieri debet æqualiter inter omnes, 3.p. q.1. n.11.
 Divisio si facta sit cum gravamine parvo contra unum ex cohæredibus an possit gravatus petere ut reformetur divisio à qua non appellavit, sed tacite vel expresse eam consensit, 3.p. q.7. n.14.
 Divisionibus perperam factis standum est si postea approbata fuerint per sententiam à qua non est appellatum, 3.p. q.7. num. 15.
 Divisione facta per arbitros à qua non est appellatum an possit unus ex cohæredibus qui senserit se gravatum in appretio rerum sibi adjudicatarum petere ut reformetur divisio, 3.p. q.6. n.12.
 Divisione facta per brevia aut sortem si interveniat lesio ultra dimidiam iusti precii an habeat locum remedium legis secundæ C. de rescind. vend. 3.p. q.11. n.26.
 Divisionem fieri hæreditatis si testator prohibuit; an tale præceptum valeat, & servari debeat, 1.p. c.5. n.14.
 Divisio an valeat uno ex cohæredibus absente & non citato quoad præsentibus, 1.p. cap.5. n.18.
 Dominium rerum dotalium, & dotationum propter nuptias transit in filios quibus dantur etiam si in potestate parentum sint, 1.p. c.3. n.14.
 Dominium rerum acquisitarum inter virum & uxorem durante matrimonio an sit penes maritum solum qui eas acquisivit, vel penes maritum & uxorem pro dimidia parte,

parte, 2.par. qu.41. num.45.
 Dominium non transit in legatarium cui tertia vel quinta pars bonorum legata est, quia potest hæres solvere legatum in pecunia vel in una re hæreditaria quam voluerit, 2.par. q.39. n.39.
 Distinguitur, quando valeat & non melioratio tertiæ & quinti facta à patre in re communi acquisita constante matrimonio inter virum & uxorem, 2.par. q.41. num. 43.
 Dominium ex possessione præsumitur quando agitur incidenter non principaliter de re vendicanda, 1.p. c.7. n.25.
 Domo ædificata in solo mariti vel uxoris an valor ædificii secundum præsens tempus considerari debeat, vel secundum tempus quo ædificium factum est, & id solum dividi debeat inter virum & uxorem & hæredes eorum, 1.p. cap. 10. num.2.
 Donatio remuneratoria non est prohibita inter virum & uxorem, 1.p. c.7. n.31.
 Donatio facta uxori vel sponsæ vel consanguineis viri an acquirantur marito vel uxori, 1.p. c.8. n.18.
 Donatio simplex facta à patre vel matre filio non confertur, quia censetur tacite eum meliorare in re donata, 2.par. q.3. num. 6.
 Donatio facta filio ad ordines suscipiendos non est donatio simplex, sed ob causam idcirco conferri debet sicut donatio ob causam matrimonii, 2.p. q.13. n.32.
 Donationes omnes quæ sunt à parentibus filiis ob causam matrimonii carnalis vel spiritualis tenentur filii eas conferre fratribus, 2.par. q.3. n.34.
 Donatio facta filio eunti ad bellum reputatur quasi castrense peculium. 2. part. q.13. n.37.
 Donatio facta à patre filio in potestate quæ à principio non valuit confirmatur morte patris, & domini acquisitio ipsius

retrahitur, 1.p. c.3. n.18.
 Donatio propter nuptias de qua leges juris communis loquebantur non est in usu, 2.p. q.13. n.29.
 Donatio quam pater facit filio ob causam matrimonii vocatur communiter donatio propter nuptias, & de hac loquuntur leges Lauri, 2.p. q.13. n.30.
 Dos à marito data vel promissa uxori suæ ex bonis ipsius mariti ultra decimam bonorum ejus an valeat, 1.p. c.7. n.30.
 Dos secundæ uxoris deduci debet primo quam primæ uxoris per arbitros ad divisionem faciendam datos quando lucra facta sunt in secundo matrimonio, vel bona dotalia extent uxoris secundæ, 1.p. c.7. n.3. & 4. cum seq.
 Dos inofficiosa si à principio non fuerit quando data est filia, etiam si postea efficiatur inofficiosa, quia pater consumpsit patrimonium suum non potest ab ea repeti, quod inofficiosum est tempore mortis patris, 3.p. q.27. n.92.
 Dotis donatio si incipiat à traditione non obligat donantem ad eversionem, secus autem si incipiat à promissione, 2.p. q.14. n.42.
 Dotem in specie marito datam non estimatam non tenetur maritus uxori restituere si perierit vel consumpta sit, 1.p. c.7. n.6.
 Dotem etiam inestimam quam mulier marito dedit in specie quæ consistit in rebus mutabilibus quæ in pondere, mensura aut numero consistant si perditæ aut consumptæ fuerint tenetur maritus reddere etiam si aliqua lucra facta non fuerint in matrimonio, 1.p. c.7. n.9.

E.

Effectus magni qui sequuntur, in divisione fructuum bonorum majoratus uno modo facta computatione anni vel

T t t 2

alio,

- alio, 1. part. c. 9. num. 13.
Eviſta re ad iudicata uni ex cohæredibus post diſiſionem an cæteri cohæredes teneantur ad damnum vel pretium ejus, 3. par. quæſt. 9. n. 19.
Eviſta re à patre legata uni ex filiis an cæteri filii de eviſione teneantur. 3. par. q. 9. n. 22.
Expensæ factæ per possessorem bonorum majoratus in colendis vel feminandis prædiis ante omnia deduci debent per prædeceſſorem ex fructibus ultimi anni, & residuum, tanquam fructus dividi debent inter eos pro rata temporis & quomodo hoc fieri debeat, 1. part. cap. 9. num. 8.
Expensæ factæ à successore & majoratus in colligendis fructibus prædiorum majoratus confundi debent cum expensis factis à prædeceſſore pro fructibus quærendis, & hæc omnes deduci debent de fructibus, Residuum autem dividi debet inter hæredes prædeceſſoris & successorem pro rata temporis, 1. part. cap. 9. num. 10.
Expensæ quas fecit pro quærendis fructibus sequentis anni possessor majoratus hæredes ejus deducere debent ex fructibus sequentis anni, vel recuperare à successore majoratus, etiam si non vixerit ullo die sequentis anni, 1. p. c. 9. n. 11.

F.

- F**ilia non tenetur conferre dotem quam recipit à patre si pater omnia bona diviſit in testamento inter filios, & multo plus reliquit filio quam filia, etiam si aliqua bona indivisa reliquit, quæ tamen divisa sequuntur, 3. part. quæſt. 14. n. 51.
 Filia dotata in mille si velit illa conferre ut habeat partem hæreditatis paternæ cum fructibus, an jure hoc possit petere vel

solum quod ei debetur ex hæreditate compensata dote, 2. part. quæſt. 28. num. 6.

- Filia habet actionem ad petendam partem hæreditatis patris contra fratres suos, si dotem quam pater ei dedit maritus amittit, sine culpa ejus cedendo actionem eis licet inanem, 2. p. q. 28. n. 8.
 Filia quæ recipit à patre dotem in pecunia pro rebus maternis immobilibus, si pater postea bona materna cum fructibus tenetur restituere dotem quam recipit in pecunia cum interesse ipsius pecuniæ, 2. p. q. 33. n. 20.
 Filia dotata habet privilegium in dote, ut possit eligere unum ex duobus temporibus mortis patris vel matris, ut inspicatur valor bonorum patris ad excludendam inofficioſæ dotis quærelam non autem cæteri filii in donationibus propter nuptias, 2. p. q. 34. num. 30.
 Filiam dotatam à patre an teneatur totam dotem conferre fratribus mortuo patre, vel solum dimidiam, 2. part. quæſt. 36. num. 33.
 Filia si non consensit in dote data à patre marito suo in pecunia loco bonorum immobilium maternorum quæ habebat filia etiam si maritus consensit in tali permutatione poterit res suas vendicare non obstante quod dotem recipit in pecunia, 2. p. q. 33. n. 18.
 Filia minor 25. annis quæ dotem à patre recipit in pecunia poterit res immobiles maternas proprias vendicare cum fructibus etiam si ipsa & maritus tali permutationi & constitutioni, notis in pecunia à patre factæ consenserit, 2. p. q. 33. num. 19.
 Filia quæ dotem inofficioſam à patre recipit poterit retinere eam pro ea parte qua hæres est patris vel agere contra maritum, vel ejus hæredes, 3. p. q. 26. n. 81.
 Filia si receperit à patre dotis nomine aliquid

- quid ultra legitimam, ita ut dos sit inofficioſa de jure regio, si illud quod recipit in dotem non excedat quintum an poterit ipsa vel maritus illud retinere tanquam quilibet extraneus qui potest capere quintum ubi concluditur quod non & in hoc erit filia, vel maritus ejus deterioris conditionis, quam extraneus, 3. p. q. 26. num. 83.
 Filius an possit revocare donationem quintæ partis bonorum à patre in vita factam uni ex filiis post mortem ejus si in bonis ab eo relicta non habeant integram legitimam respectu valoris præſentis temporis, 2. p. q. 34. n. 28.
 Filius si non quærelaverint infra quinquennium de inofficioſa donatione à patre facta post mortem ejus postea non admittetur eorum quærela, 3. par. q. 21. n. 62.
 Filio decedente sine liberis in vita patris qui pater dederat aliquam rem pro legitima sua qui eam alienavit nullis aliis bonis relicta an habeant cæteri filii aliquod remedium contra tertium possessorem post mortem patris ad illam rem recuperandam, 2. p. q. 34. n. 23.
 Filio sine liberis decedente superſtite patre à quo legitimam receperat in aliqua re quam alienavit, non poterunt alii filii rem illam vendicare ab emptore si bona reliquit filius quibus suppleri possit legitima aliorum filiorum, 2. part. q. 34. num. 24.
 Filio decedente sine liberis patre superſtite quem pater melioravit in tertio bonorum quod ei tradidit in aliqua re non poterunt cæteri fratres post mortem patris illam rem vendicare ab emptore, vel ab hæredibus filii, 2. p. q. 34. n. 26.
 Filius familias si aliquid lucratus sit cum pecunia patris, an illud præcipuum habere debeat, vel communicare cum fratribus, 3. p. q. 2. n. 2.

- Filius familias si aliquid lucratus sit industria, & labore suo illud habebit præcipuum, nec communicabit cum fratribus, 3. p. q. 2. n. 3.
 Filius familias qui cum pecunia patris & industria sua aliquid lucratus est dimidium lucri habebit præcipuum ratione industria, & laboris illud dimidium habebunt fratres hæredes patris, 3. p. q. 2. n. 4.
 Filius qui administravit bona paternæ, & gubernavit industria, & labore suo, & augmentavit ea, an habeat ex bonis patris aliquid plusquam cæteri fratres ratione laboris, & curæ, 3. p. q. 3. n. 6.
 Filii primi matrimonii si non probaverint quæ bona tulit mater eorum ad matrimonium, dividuntur æqualiter bona patris defuncti cum filiis secundi matrimonii, 3. p. q. 13. n. 41.
 Filius melioratus in tertio an habeat fructus hæreditatis productos post mortem patris pro rata tertii, vel solum pro parte hæreditatis, 2. part. quæſt. 30. numero 12.
 Filius non potest vendicare rem suam quam pater vendidit ab emptore sine consensu ejus si potest pretium rei venditæ ab hæredibus patris recuperare, 2. p. q. 52. n. 16.
 Filius naturalis non existentibus filiis legitimis est capax totius hæreditatis patris, 1. p. q. 6. n. 13.
 Filius melioratus in tertio & quinto bonorum non debet habere in parte meliorationis partem fructuum qui producti sunt ex prædiis hæreditariis post mortem patris, sed ad hæredes pertinent proportionibus hæreditariis, 1. p. c. 6. n. 11.
 Filius naturalis cui pater legavit quintum bonorum tenetur pro rata quinti solvere debita hæreditaria, 2. p. q. 6. n. 14.
 Filius si solvit pro patre aliquid debitum ab eo repetere potest nisi constet quod

- animo donandi id fecit, 2.p. q.17. n.51.
 Filius melioratus in tertio bonorum in certa re vel fundo si iste fundus ab alio possideatur, an possit filius eum vendicare cum fructibus à possessore, 2.p. q.26. nu.4.
 Filius melioratus in tertio & quinto bonorum habebit partem dotis inofficiose datæ filiæ pro parte suæ meliorationis, 3.p. quæst.27. n.87.
 Filius melioratus à patre in tertio bonorum cujus pater habebat certam rem ei legatum cum onere ut post mortem eam restitueret uni ex filiis an habebit partem illius rei propter meliorationem sibi factam, 2.p. q.27. numer. 5.
 Frater coheres si fecit aliquam impensam in fulciendis, aut reparandis rebus communibus, an possit pecuniam, quam in hoc impendit cum interesse recuperare ab aliis fratribus, 3.p. q.20. n.59.
 Fratres si divisionem hæreditatis omiserint multo tempore, ita ut multum creverit valor hæreditatis, ex quo filio minus habet hodie in dote recepta, quam faciat ejus legitimam, si tamen habuit integram legitimam considerato valore hæreditatis tempore mortis patris an petere possit supplementum legitimæ cum fructibus, 2.p. q.29. n.9.
 Fructus rei legatæ qui pertinent ad legatarium ex die acquisiti domini an sint communes inter maritum & uxorem cui prædicta res fuit legatæ, 3.p. q.28. num. 101.
 Fructus hæreditatis delatæ marito vel uxori non tenetur unus alteri communicare, quo usque eam possidet sibi cum fructibus restituitur, 3.p. q.28. n.103.
 Fructus ovium, aut boum vel aliorum pecorum quomodo dividi debeant inter maritum & uxorem si pars gregis alterius perierit, 3.p. q.29. n.104.
- Fructuum divisio in bonis majoratus quomodo fieri debeat inter virum & uxorem & hæredes eorum cum successore majoratus, 1.par. c.9. n.14.
 Fructus non veniunt in legato tertie vel quintæ partis bonorum, 2.par. q.39. num. 38.
 Fructus hæreditatis quomodo dividantur si filii testatoris aliquot annis omiserunt divisionem bonorum, 3.p. q.17. n.54.
 Fructus apparentes in prædio viri, etiam si maturi non sint soluto matrimonio dividi debent inter maritum & uxorem & hæredes eorum, 1.p. c.6. n.12.
 Fructus ultimi anni quo matrimonio solutum est quomodo dividantur inter virum & uxorem & hæredes eorum, 1.p. c.9. n.1.
 Fructus fundi quem tulit maritus vel uxor ad matrimonium plenum fructibus qui collecti sunt constante matrimonio quomodo dividi debeant inter eos vel hæredes eorum soluto matrimonio, 1.p. c.9. n.2.
 Fructus apparentes in fundo mariti vel uxoris soluto matrimonio, quomodo dividantur inter eos si ipsi non coluerunt fundum vel seminarunt, sed colonus qui fundum conductum habet certa pensione, 1.p. c.9. n.4.
 Fructus bonorum majoratus quomodo dividendi sunt inter successorem & prædecesorem, & inter maritum & uxorem si alteri eorum acquisitus sit majoratus durante matrimonio vel ante, 1.p. c.9. n.6.
 Fructibus prædiorum majoratus locatis à possessore quomodo dividantur inter eum & successorem eo defuncto, & à quo tempore numeretur annus, 1.p. c.6. num. 7.
 Fructus dicuntur deductis expensis quæ querendorum, colligendorum, conservandorumque eorum gratia sunt, 1.p. c.6. n.8.

Hæres dicitur

- Hæres dicitur
 Hæres non potest adiri per procuratorem, 3.p. q.4. n.9.
 Hæres qui inventarium non facit vel tempore debito non fecit quibus pœnis tenetur, 1.par. c.2. n.16.
 Hæres si hæreditatem non possideat, licet habeat in ea partem, si coheres neget non potest petere, vel intentare iudicium divisorium, sed prius agere debet iudicio ordinario petitionis hæreditatis, 1.p. c.1. n.5.
 Hæres qui fecit inventarium tamen aliquas res occultavit hæreditarias qua pœna puniatur, 1.par. c.2. n.21.
 Hæres si neget coheredem esse eum qui agit actione familiæ hercis, non potest conveniri prædicta actione, sed coheres agere debet primò petitione hæreditatis, 1.par. cap.5. n.4.
 Hæres si constituitur coheredem esse actorem qui agit actione familiæ hercis, procedere debet iudex in hoc iudicio divisionis summariè, 1.par. c.5. n.5. & quid iudex facere in tali casu, ibidem.
 Hærede uno absente an præsentis coheredes possint divisionem hæreditatis facere, 1.par. cap.5. n.15.
 Hæres præsens si non possideat partem coheredis absentis quæ sibi adjudicata fuit ab arbitris quia eam vendidit vel perempta sit an teneatur coheredi absenti ad aestimationem ejus, 1.par. cap.5. n.19.
 Hæres absens potest si velit petere pretium partis rei suæ à coherede quia vendidit ut suam quia in universalibus pretium succedit loco rei, 1.par. c.5. n.20.
 Hæres absens an possit vendicare partem hæreditatis suæ quam coheres bona fide vendidit à bonæ fidei possessore, 1.p. c.5. n.21.
 Hærede bona fide alienante partem coheredis absentis non tenetur reddere

hæredi absenti ultra pretium quod utiliter in rem suam versum est, 1.par. cap.5. num. 22.

Hæres absens cujus partem hæreditatis à coherede vendita est bona fide non potest à possessione vendicare, etiam si minoris vendita est quam valeat, sed solum pretium quod recepit coheres ab emptore, 1.par. cap.5. n.23. quod procedit si emptor regressum habeat contra venditorem de evictione, ibidem.

Hærede mala fide alienante partem hæreditatis coheredis absentis qui ipsam rem venditam cum fructibus tenetur restituere coheredi vel absenti an teneatur fructus in specie restituere vel in aestimatione, 1.p. cap.5. n.24.

Hæredes mariti licet multi sint unum solum arbitrum pro sua parte nominare debent, uxor vero alium ad dividendum bona communia cum marito, 1.p. c.6. n.15.

Hæredes mariti an teneantur alere uxorem ejus interea quod dos ei soluta fuerit, 1.par. cap.6. n.5.

Hæres gravatus restituere hæreditatem aliqui potest alienare unam rem integram quæ non valeat ultra quartam hæreditatis quam ex ea retinere poterat. 3. part. q.22. n.64.

I.

Impensa factæ & meliorationes à marito vel uxore in bonis majoratus quomodo dividantur inter eos & successorem majoratus, 1.par. cap.10. n.3.

Impensa funeris quæ & qualis esse debet ut deduci debeat de quinto bonorum, 2.p. q.12. n.4. cum duobus sequentibus.

Impensa facta pro curando corpore defuncto an sit hodie impensa funeris & deduci debeat de quinto, 2.par. quæst.12. num. 25.

Impensa funeris propriè quæ est qualis dicitur, ut deduci debeat de quinto, 2.p. q.12. n.26.

Impen-

- Inventarium* quid sit, 1. p. c. 2. n. 2.
Inventarium, præcipua pars est omnium rationum & divisionum, & sine inventario difficile est divisionem fieri, 1. p. c. 1. num. 1.
Inventarium quomodo fieri debeat, 1. p. c. 2. num. 3.
Inventarium de necessitate non requiritur quod fiat coram iudice, 1. par. c. 2. n. 4. quod habet locum in inventario hæredis non tutoris, ibidem.
Inventarium quod fit à tutoribus necesse est quod fiat coram iudice, 1. p. c. 2. n. 6.
Inventarii faciendi communis usus & practica qualis sit, 1. p. c. 2. n. 7.
 In inventario quæ res scribi aut poni debeant, 1. p. c. 2. n. 8.
Inventarium facere quæ personæ teneantur, 1. p. cap. 2. n. 9.
Inventarium an teneatur facere maritus vel uxor quæ supervixit de rebus communibus, par. 1. c. 2. n. 10.
Inventarium facere tenentur omnes qui alienas res vel negocia administrant, 1. p. c. 2. n. 11. Quod limitatur ut non procedat de inventario solemniter, sed tantum de descriptione bonorum, ibid. n. 12.
Inventarium faciendi ab onere excusant tutores & curatores consuetudo contraria, 1. p. c. 2. n. 13.
Inventarium de bonis communibus si uxor non fecit non punitur propter communionem & partem quam habet in bonis communibus, 1. p. c. 2. n. 14.
Inventarium facere non tenetur fiscus reprobata opinione Speculati. qui contrarium tenuit, 1. part. cap. 2. n. 15.
Inventarium facere pater non tenetur de bonis adventitii filii, 1. p. c. 2. n. 16.
Inventarium quo tempore fieri debeat, 1. p. c. 2. n. 17.
 In litem vel juratur contra hæredes tutorem vel curatorem qui inventarium non fecerunt vel obscure fecerunt ipso tutore vel curatore defuncto, 1. p. c. 2. n. 20.
Inventarium factum ab uxore defuncti an relevet hæredes patris à consecutione alterius inventarii, 1. p. c. 2. n. 22.
Inventarium non factum à filiis hæredibus patris, an teneantur creditoribus vel legatariis in solidum ultra vires hereditatis etiam de legitima sua, 1. p. c. 2. n. 23.
 In inventario an poni debeat lectum vel cubiculum quotidianum quod lucratur marito vel uxor superstes, 1. p. c. 3. n. 40.
 In inventario debent poni redditus vel tributi qui debebantur defuncto usque ad tempus mortis non quæ postea cucurrerunt quæ sunt hæredum, 1. p. c. 6. n. 11.
Jocalia vel dona quæ sponsus dedit uxori suæ viduæ quæ secundo nupsit an lucratur ea mulier, 1. p. c. 7. n. 33.
Jocalia vel dona, quæ vulgo joyas appellantur, non potest dare maritus uxori vel sponsæ ultra octavam partem dotis quæ mulier dedit marito suo, 1. p. c. 7. n. 39.
Jocalia vel dona quæ maritus dedit vel misit sponsæ suæ quando lucrabitur sponsa vel hæredes ejus, 1. p. cap. 7. n. 37.
Judex qui de divisione hæreditatis cognoscit, non potest cognoscere de debito quod unus ex hæredibus debebat defuncto ante ejus mortem sed ad iudicium ordinarium in hoc remittere debet, 1. p. c. 5. n. 10. Vide *Summarie*.

L.

- L**esio ultra dimidiam si in divisione interveniat, an habeat locum remedium legis secundæ, *C. de rescind. vendi*. 3. p. q. 10. n. 25.
Lectum vel cubiculum quotidianum an poni debeat in inventario, 1. p. cap. 3. n. 40. & an appetiari debeat cum id lucratur conjux superstes, ibidem.
Lectum vel cubiculum quotidianum an lucrabitur uxor superstes cum bona mariti non sufficiant ad solutionem æris alieni, 1. par. cap. 3. n. 41.

Legata

- Legata* & prælegata uxori ex cohæredibus veniunt in iudicio divisionis, 1. p. c. 5. n. 11.
Legatum factum à patre uni ex filiis inserta causa quia alius frater tantundem substituit ex archa sua valet & habere debet legatum, etiam si non probetur alium fratrem substituisse dammodo legatum non excedat tertium & quintum bonorum patris, 1. p. c. 5. n. 11. 12. & 13.
Legato factum uxori de quinto bonorum si hæredes moram fecerint in solutione tenentur ad omnes fructus dictæ partis, 1. p. c. 6. n. 14.
Legato uxori quinto bonorum an possint hæredes mariti solvere legatum in pecunia vel mobilibus, vel aliis rebus quæ fructus non producant, 1. p. c. 6. n. 15. & an sit aliquod super hoc innovatum per legem 20. Tauri quæ hoc loco declaratur ibi, & n. 16.
Legatum usufructus omnium bonorum uxori factum valet in præjudicium filiorum dammodo æstimatio ejus non excedat quintum bonorum, 2. p. q. 21. n. 70.
Legatum speciei aliquando potest solvi in pecunia numerata invito legatario ex iusta causa, 2. p. q. 21. n. 73.
Legatum usufructus potest solvi in æstimatione ex iusta causa, 2. p. quæst. 21. n. 74.
Legato usufructu bonorum quæ in domo habebat maritus uxor vel alii an veniat usufructus mercium quas maritus habebat in domo sua ad vendendum, 2. p. q. 23. n. 78.
Legato usufructu omnium bonorum uxori an intelligatur legatum factum de usufructu for ali, qui nomen & effectum juris habet, vel de usufructu causali, qui capitis diminutione non amittitur, 2. p. q. 24. n. 70.
Leges semper fieri debent generaliter ut omnes comprehendant non singulares personas, 3. p. q. 27. n. 100.
Legum correctio licet vicianda sit, tamen admittenda est quando ex verbis legis colligitur corrigere voluisse, 3. p. q. 27. n. 99.
Legitima debetur solis filiis superstitibus post mortem patris aut matris non filiis qui discesserunt in vita patris etiam si pater prius dederit eis legitimam suam, 2. par. q. 34. n. 22.
Lucra si facta sunt in matrimonio dotem etiam in specie datam sine æstimatione quæ perit periculo uxoris mulier ex lucris in matrimonio factis deducere debet, 1. p. c. 7. n. 7. & idem erit de capitali mariti eadem ratione, ibid. n. 8.

M

- M**aritus non tenetur computare in fortem fructus pignoris dati pro solutione dotis interea quod solvatur, 1. p. c. 6. num. 8.
 Maritus si amiserit capitale suum vel bona quæ tulit ad matrimonium eo constante non liberatur à solutione dotis, vel aliorum bonorum, quæ uxor tulit ad matrimonium, 1. p. c. 7. n. 5.
 Maritus si tulit ad matrimonium aliquas res quæ pondere numero mensurave consistunt, quæ consumpta sunt si lucra facta sint in matrimonio æstimationem earum ferre debet non valere, quæ habent hodie tempore soluti matrimonii, 1. p. c. 7. n. 11. & 12. ubi ratio diversitatis ponitur inter maritum & uxorem.
 Maritus vendidit rem uxoris de consensu ejus, vel simul uterque vendiderunt an teneatur maritus restituere uxori pretium rei suæ quam vendidit, 1. p. c. 8. n. 2.
 Maritus vel uxor si tulit ad matrimonium aliquas oves vel boves inæstimatas, & mortuæ fuerint, & habeat deducere ex lucris constante matrimonio factis æstimationem earum, qualem æstimationem debet, an præsentem vel præteritam, cum perierunt, vel relata æstimatione ad tempus quo tulit ad matrimonium, 3. p. q. 29. num. 107.

Vuu

Maritus

Index omnium rerum.

§ 22

Maritus si vendidit oves vel boves quas tulit uxor ad matrimonium contra voluntatem ejus an poterit uxor vel ejus hæredes petere ab hæredibus mariti pretium quod nunc valebant vel pretium reductum quod processit ex venditione earum, 3. p. q. 92. n. 108.

Maritus pauper si vendidit rem uxoris ad alimenta utriusque non tenetur pretium restituere uxori ipsius rei venditæ, 1. p. c. 8. num. 4.

Maritus si vendidit rem propriam sine consensu ejus minori pretio, quam valebat an poterit mulier illud pretium: vel valorem à marito recuperare, 1. p. c. 8. n. 6.

Maritus si male vendidit rem uxoris minori pretio quam valeat, non potest compensare culpam in hoc commissam cum diligentia & bona administratione in alia re uxoris facta, 1. p. c. 8. n. 7.

Maritus si vendidit rem uxoris sine consensu ejus minoris quam valeat, & illud sit conversum in utilitatem utriusque illud deducetur de communibus, quod vero plus valebat consequetur uxor de bonis mariti, 1. part. capite 8. n. 8.

Maritus si vendidit fundum uxoris sine voluntate ejus an teneatur uxori ad verum valorem fundi, & ad partem fructuum quos habitura esset si fundus ejus non esset venditus, 1. p. c. 8. n. 9.

Maritus si ludo amisit aliquam pecuniam an uxor soluto matrimonio possit tantumdem accipere ex bonis communibus, 1. p. c. 8. n. 10.

Maritus si fidejussit pro aliquo & solvit pro eo, nec potuit ab eo recuperare quod solvit an poterit uxor vel ejus hæredes tantumdem deducere de bonis communibus, 1. p. c. 8. n. 12.

Maritus si fidejussit & solvit pro alio qui socius erat in illo contractu pro quo fidejussit quis socius subito vel casu amisit bona sua propter quod non po-

tuit ab eo recuperare pecuniam quam pro eo solvit uxor tenetur hoc damnum participare ex bonis communibus non solus maritus, 1. p. c. 8. n. 13.

Maritus si vendidit vel locavit aliquam rem minori pretio quam valebat volens gratificare amico, vel cognato suo an uxor poterit tantumdem remedio fumere ex bonis communibus constante matrimonio acquisitis, 1. p. c. 8. n. 14.

Maritus si vendidit fructus prædiorum ante tempus collectionis minori pretio quam valeret ut ex eis solveret debitum proprium quod uxor non tenebatur an teneatur damnum satisfacere uxori vel ejus hæredibus ex bonis communibus, 1. p. c. 8. n. 15.

Maritus si constante matrimonio emit officium tabellionatus, vel simile quod valeat beneficio principis acquiritur soluta certa pecunia quod multo plus valet tempore soluti matrimonii an uxor propter lucra facta constante matrimonio habeat partem in eo vel ejus æstimatione, 1. p. c. 8. n. 16.

Maritus si plantavit vineam in fundo uxoris vel ædificavit domum in solo uxoris, quomodo fieri debeat divisio meliorationis in eo factæ, 1. par. c. 10. n. 1.

Maritus si ædificavit domum in solo uxoris an valor ædificii secundum præsens tempus considerari debeat, vel secundum tempus quo ædificium facti est, 1. p. c. 10. n. 2.

Maritus si legaverit uxori usum fructum bonorum suorum vel alicujus fundi an primo deduci debeant debita ipsius an teneantur hæredes integrum usum fructum illius fundi vel omnium bonorum præstare mulieri, 2. par. q. 21. n. 67.

Maritus si iussit in testamento ut dos restitueretur uxori suæ, an possint hæredes viri impensam quam maritus fecit in fundo dotali recuperare vel petere ab uxore, 2. p. q. 38. n. 37.

Maritus

Index omnium rerum.

§ 23

Maritus an possit res acquisitas durante matrimonio alienare titulo donationis, 2. p. q. 41. n. 46.

Mater si dedit uni ex filiis post mortem patris aliquam rem communem cum fratribus ex bonis quæsitis constante matrimonio in dotem vel donationem propter nuptias an ceteri filii possint partem suam vindicare cum fructibus, 3. p. q. 22. n. 63.

Mater si dedit in dotem vel donationem propter nuptias uni ex filiis aliquam rem quæ erat communis omnium filiorum quam habuerunt ex hereditate peterna an possint à matre petere fructus illius rei pro parte sua, quos fecit suos possessor qui cum titulo & bona fide rem illam possidet, 3. p. q. 22. n. 65.

Mater si aliquid erogavit in alimentis filii quando teneatur filius id conferre vel in legitimam imputare, 1. p. q. 17. n. 39.

Militia vel aliud officium ad hæres transmissibile si comparatur à patre filio qualiter conferatur pretium ejus vel militia, 1. p. c. 3. num. 25.

Minor prodigus aut furiosus quibus administratio bonorum interdicta est, non possunt petere divisionem bonorum communium, 1. p. c. 1. n. 3.

Minor si petat restitutionem adversus animum capitulum partitionis ex eo quod aliqua res sibi adjudicata minus valeat quam taxata fuit ab arbitris æstimatoribus an propter hoc restituatur debeat, 1. p. c. 3. n. 13.

Minus habere dicitur qui nihil habet, 3. p. q. 28. n. 96.

Mulier transiens ad secundum matrimonium licet possit legare secundo viro quintum bonorum suorum, non tamen poterit disponere de quinta parte arrarum vel lucrorum quæ habuit à priore marito, sed ea teneatur reservare filiis primi matrimonii, 3. p. q. 15. n. 52.

Mulier non præjudicatur, nec admittit

jus quod habet contra maritum qui rem propriam ipsius uxoris vendidit de consensu ejus ad recuperandum pretium rei suæ licet quoad emptorem sibi præjudicaret ut contravenire non possit, 1. p. c. 8. num. 3.

Mulier potest bona sua propria parafernalia à marito vendita sine consensu ejus recuperare à possessore, 1. p. c. 8. n. 5.

Mulier aut parentes ejus qui fundum æstimatum dederunt in dotem si decepti sunt in pretio ejus quia plus valebat licet non ultra dimidium an eis competat restitutio vel rescissio contra tale appetitum, & dotis constitutionem, 3. p. q. 26. n. 77.

Nomina debitorum pecuniæ creditæ per hæredes viri si deteriora facta sunt an periculum pertineat ad uxorem cui usus fructus omnium bonorum legatus est vel ad hæres mariti, 2. p. q. 22. n. 77.

Obligatio majoris pretii, quæ in vulgari dicitur puja, quo tempore fieri debeat inter cohæredes, 1. p. c. 3. n. 30.

Obligatio facti faciendi vel non faciendi, non obligat præcisè promittentem ad faciendum, vel non faciendum, sed solum ad interesse, 2. p. q. 15. n. 46.

Opinio Telli & Antonii Gom. improbat & approbatur opinio contraria D. Episcopi Covarr. & Avendañi, 2. p. q. 13. n. 28.

Opinio alia Telli Fernandez in l. 22. Tauri improbat, & ratio ejus assignatur, 2. p. q. 13. n. 36.

Opinio Antonii Gom. improbat & declaratur in l. 1. Cod. de nego. gesti. 2. p. q. 17. n. 50.

Opinio Bar. in l. Stichus. ff. de peculio declaratur & distinguitur quæ aliis absolute sumpta non est vera, 2. p. q. 17. num. 55.

Opinio Bar. in l. 1. §. nec castrense. ff. de Vuu'2 colla-

collatio. bon. declaratur & limitatur, 2. p. q. 18. n. 67.
 Opinio Bar. in l. *Sempronio. ff. de usufruct. lega. declaratur*, 2. p. q. 24. num. 83.
 Opinio Bald. in l. *licet. C. de iure deliber. declaratur & limitatur* in eo quod dixit non posse præscribi contra filios in paterina hæreditate minori tempore nonaginta annorum, 2. par. quest. 29. n. 11.
 Opinio Petri de Avendano quæ loquitur declarando legem de *Madrid* super dotibus moderandis improbat, 3. p. q. 27. n. 93. Vide *Concordantur.*
Parentibus arbitrium à lege datur in quibus bonis relinquunt filii legitimam sive in mobilibus sive in immobilibus, 2. p. q. 28. n. 7.
 Pater aut mater habens filios legitimos & naturales, ex qua parte bonorum suorum potest disponere inter extraneos, 2. p. q. 1. num. 1.
 Pater non habens filios, sed posthumum quem reliquit hæredem tempore mortis potest disponere de quarta parte bonorum pro anima vel inter extraneos, 2. p. q. 1. n. 2.
 Omnia quæ pater aut mater dedit filio ob aliquam causam censetur dedisse in dubio ut impudentur in legitimam & conferantur, ideo debent conferri vel imputari, quia non est proprie donatio, sed anticipatio solutionis legitimæ, 2. p. q. 17. n. 52.
 Pater potest meliorare filium, vel nepotem in quinto & tertio bonorum, non tamen poterit meliorare filiam ex causa matrimonii, nisi hoc fecerit in testamento, 2. p. q. 2. n. 3.
 Pater si melioravit filium in tertio & quinto bonorum quæ habebat si excedit melioratio tertium & quintum bonorum præsentium quæ habebat tempore mortis, non tamen excedit si cumulerentur dotēs quas antea dederat filiabus suis an

valeat in totum talis melioratio, 2. p. q. 3. n. 4.
 Pater si melioravit filium in tertio & quinto bonorum vel in una re quæ faciebat tertium & quintum & legitimam, & non habebat alia bona tempore mortis, quia jam traxerat legitimam suam cæteris filiis an valebit dicta melioratio in totum, 2. p. q. 3. n. 5.
 Pater si melioravit filium in tertio, & quinto bonorum suorum, si plus non dixerit an extendatur melioratio ad alia bona quæ non possidebat tempore mortis si legitimam suam dederat aliis filiis in dotem vel donationem propter nuptias, 2. p. q. 3. n. 7.
 Pater si melioravit unum ex filiis in tertio alium in quinto bonorum prius deducitur quintum quam tertium, 2. p. q. 5. n. 9.
 Pater si melioravit filium in tertio bonorum nec disposuit de quinto deducendum est tertium de omni hæreditate patris, 2. p. q. 5. num. 10.
 Pater habens filium naturalem vel spurium si non habeat filios legitimos, sed habeat fratres & legaverit filio naturali quintum bonorum & fratres instituerit hæredes & fecerit aliqua legata pia vel gratiosa, an hæc deduci debeant de quinto vel de tota hæreditate, 2. p. q. 6. n. 11.
 Pater naturalis si condemnatur in vita ut der unoquoque anno filio naturali centum nomine alimentorum, & melioraverit unum ex filiis legitimis in tertio & quinto bonorum an deducatur de quinto prædicta alimenta vel de tota hæreditate tanquam res alienum, 2. p. q. 7. n. 15.
 Pater si melioravit in vita sua unum filium in quinta parte bonorum, & in testamento melioravit alium filium vel uxorem, vel extraneum in alio quinto, an valebit utraque melioratio, 2. p. q. 8. n. 17.
 Pater si melioravit unum ex filiis in quinto

to bonorum, & in testamento, melioravit alium filium in alio quinto quod potuit, de quo quinto deducatur legata pia & gratiosa, 2. p. q. 9. n. 18.
 Pater si melioravit unum filium in quinto bonorum per contractum inter vivos irrevocabilem, & postea in testamento melioravit alium in alio quinto bonorum & iussit legata pia & gratiosa deduci de prima quinti melioratione, non deducuntur hæc de prima melioratione quinti, sed de secunda facta in testamento, 2. p. q. 10. n. 20.
 Pater si melioravit filium in tertio bonorum & iussit ut ex eo solveret legata pia & gratiosa & impensam funeris & non disposuit de quinto, an valebit dictum gravamen appositum filio in tertio bonorum, & dicitur quod valet usque ad quintum non ultra, 2. p. q. 10. n. 20.
 Pater si melioravit unum ex filiis in tertio bonorum & alium filium in quinto, & iussit ut filius melioratus in tertio solveret dimidium tertii alio fratri meliorato in quinto, ut eo solverentur legata pia & impensa funeris, an valebit tale gravamen, 2. p. q. 11. n. 22.
 Pater si dedit aliquid filio ad ordines suscipiendos an teneatur illud conferre vel intelligatur melioratus in eo, 2. p. q. 3. n. 27.
 Pater si dedit filio libros, vestes clericales, vel pecuniam ad ordines suscipiendos, reputabitur castrensium, 2. p. q. 13. n. 39.
 Pater an possit revocare donationem quintæ partis bonorum quam fecit filio ob causam matrimonii, vel ei tradidit possessionem ejus vel possit eam mutare vel limitare, 2. p. q. 14. n. 40.
 Pater si ex causa onerosa matrimonii promisit non meliorare aliquem ex filiis in tertio nec in quinto bonorum si contra fecerit an revocabitur in totum melioratio, vel solum quoad interesse filiarum vel generis cui facta est promissio, 2. p. q. 15. n. 45.

Pater qui solemniter promisit ex causa onerosa non meliorare aliquem ex filiis an poterit disponere de quinto pro anima vel alio modo inter filios vel extraneos, 2. p. q. 16. n. 47.
 Pater si solvit pro filio aliquam quantitatem pro delicto à filio commissio an teneatur filius conferre illud vel imputare in legitimam, 2. p. q. 17. n. 48.
 Pater si solvit pro filio aliquam condemnationem pro delicto ab eo commissio in parva quantitate donare videtur & causa pietatis; ideo non tenetur conferre filius secus si in magna quantitate fuerit, 2. p. q. 17. n. 53.
 Pater si aliquid erogavit pro filio ad obtinendum beneficium ecclesiasticum vel in lite vel alio modo an possit imputare in legitimam filii vel ipse teneatur id conferre, 2. p. q. 18. n. 56.
 Pater si aliquid impendit pro filio ad obtinendam dignitatem quæ commodum pecuniarum non habet nec transmittitur ad hæredes non tenetur filius conferre nec imputare legitimam, 2. p. q. 19. n. 58.
 Pater si accepit aliquam rem in emphiteosim vel tributum pro se & uno ex filiis quem elegerit vel pro se & filio majore & tempore mortis plus valeat cum onere tributis, an filius qui eam habere debet ex pacto patris illud quod plus valet teneatur conferre, 2. par. q. 19. n. 59.
 Pater si aliquid acquirit filio & iussit ei tradi post mortem suam non tenetur id conferre, 2. p. q. 19. n. 60.
 Pater si accepit aliquem fundum in emphiteosim pro se & liberis suis, & hæredibus sub certa pensione solvenda quolibet anno ita quod non possit eam vendere nec alienare nec dividere arbitri ad dividendum, dati adjudicare eam debent uni ex filiis cum onere pensionis eo pretio quod valet tempore divisionis, 2. p. q. 19. n. 63.
 Pater si dedit filio dotem inofficiosam, an

- pater vel fratres possint statim petere id quod inofficiosum est. 2. p. q. 20. n. 64.
- Pater si dedit dotem filiae inofficiosam respectu praesentis temporis non potest ipse vel filii eius in vita sua agere de inofficiosa dote, sed expectare debent tempus mortis patris. 2. p. q. 20. n. 65.
- Patre mortuo qui dotem inofficiosam dedit filiae caeteri filii poterunt petere id quod inofficiosum est a marito etiam constante matrimonio. 2. p. q. 20. n. 66.
- Pater si legavit uxori usufructum bonorum suorum an tale legatum valet in praerudicium filiorum suorum. 2. p. q. 21. n. 68.
- Pater si dederit filio aliquam rem, ut inde fealat & onera matrimonii sustineat postquam uxorem duxit an censetur eum meliorasse in illare vel teneatur illam conferre fratribus. 2. p. q. 3. n. 14.
- Pater si vendidit bona adventitia filii an filius possit petere pretium rei suae alienatae a fratribus & haeredibus patris vel vendicare rem suam ab emptore. 2. p. q. 32. n. 15.
- Pater si dotavit filiam quae habebat bona materna immobilia in pecunia numerata vel immobilibus mortuo patre an possit petere filia res suas maternas quas pater possidebat cum fructibus. 2. p. q. 33. n. 17.
- Pater si melioravit filium in tertio & quinto quod assignavit ei in re certa & quod plus valebat haberet in legitima ipso filio sine liberis decedente in vita patris, an caeteri filii habeant aliquod remedium contra tertium possessorem cui filius vendidit illam rem. 2. p. q. 34. n. 21.
- Pater si fecit aliquas donationes minutas in vita ejus an possit postea in testamento disponere de toto in quinto bonorum. 2. p. q. 35. n. 31.
- Pater si in testamento iussit solvi aliqua debita quae declaravit debere si non constet, de debito an tale legatum deduci debeat de quinto vel de tota hereditate. 2. p. q. 37. n. 36.
- Pater si dotavit filiam in aliqua quantitate quae habebat bona materna non expresso de cuius bonis eam dotabat an poterit filia post dotem a patre receptam petere bona materna a patre. 1. 2. p. q. 40. n. 40.
- Pater si dotavit filiam in re propria ipsius patris cum haberet communia cum uxore requisita constante matrimonio, an talis dos censetur data de bonis communibus an de bonis ipsius patris. 2. p. q. 40. n. 41.
- Pater si melioravit filium in tertio & quinto bonorum quod ei assignavit in aliqua re acquisita constante matrimonio in qua uxor habebat dimidiam an valet melioratio in totum vel in dimidia. 2. p. q. 41. n. 44.
- Pater an possit substituere pupillariter filio suo aliquem extraneum in melioratione tertii quam fecit. 2. p. q. 42. n. 50.
- Pater si non servaverit ordinem a lege Tauri datam in substitutione tertii in quo filium melioravit an personae nominatae in l. 27. de Toro admittantur suo ordine in dicta melioratione vel erit nulla substitutio aliter facta contra ordinem praedictae legis. 2. p. q. 43. n. 52.
- Pater qui arras dedit vel promittit sponse an poterit in testamento disponere de toto quinto pro anima vel inter extraneos vel deducatur arrae de quinto bonorum. 2. par. q. 44. num. 54.
- Pater si dedit sponsae jocalia quae vulgo jonyas dicuntur, an possit in testamento disponere de toto quinto bonorum vel praedicta jocalia deducantur de quinto. 2. p. q. 44. n. 55.
- Pater si fecit divisionem hereditatis suae in testamento re aliqua evicta uni ex filiis veteri fratre de evictione ejus non teneatur. 3. p. q. 9. n. 21.
- Pater si legavit rem alienam filio vel extraneo an haeredes ejus teneantur de evictione. 3. p. q. 9. n. 23.
- Pater qui ex primo matrimonio duas filias habuit

- habuit si dotavit eas durante secundo matrimonio inaequaliter, quomodo conferre teneantur praedictas dotes & an eas teneatur conferre fratribus primi vel secundi matrimonii. 3. p. q. 12. n. 27.
- Pater si recepit in dotem cum prima uxore fundum inaequatum qui multo plus valebat cum illum dedit in dotem filiae primi matrimonii quam tempore quo eum recepit quomodo fieri debeat collatio dotis cum alia filia primi matrimonii quae minus recepit. 3. p. q. 12. n. 31.
- Pater qui recepit in dotem fundum inaequatum cum prima uxore si dederit illum aequatum filiae primi matrimonii non valetalis aestimatio cum fundus sit proprius filiae. 3. p. q. 12. n. 32.
- Pater si dedit in dotem filiae primi matrimonii fundum quem recepit in dotem cum matre ejus aestimatum vel inaequatum, an secunda uxor ejus matrimonii constante fundus datus est in dotem filiae primi matrimonii possit petere soluto matrimonio ut aestimatio illius fundi deducatur sibi ex bonis communibus, vel etiam aestimatio fructuum illius fundi. 3. p. q. 12. num. 32.
- Pater si recepit in dotem cum prima uxore fundum aestimatum & illum postea dedit in dotem filiae primi matrimonii in eadem aestimatione cum plus valeret, an filii secundi matrimonii possint petere quod filia dotata conferat omnibus filiis illud quod plus valebat fundus ille & an hoc possint petere haeredes extranei secunda uxoris. 3. p. q. 12. n. 34.
- Pater si dedit in dotem filiae primi matrimonii aliquem fundum acquisitum & melioratum constante secundo matrimonio eo soluto poterit uxor secunda vel ejus haeredes petere in divisione bonorum, ut de bonis communibus deducatur sibi aestimatio illius fundi cum fructibus. 3. p. q. 12. n. 37.
- Pater si dedit in dotem filiae primi matrimonii vel extraneae personae cessante fraude aliquam rem communem acquisitam durante secundo matrimonio quae tempore quo solutum est multo plus valet quam aestimata fuit, non teneatur ipse vel haeredes ejus solvere uxori secunda ultra dimidiam pretii, quod valebat tempore quo data fuit in dotem. 3. p. q. 12. n. 38.
- Pater si non fecit inventarium tempore quo solutum est primum matrimonium de bonis communibus, sed solum factum fuit inventarium ab uxore secunda bonorum quae reliquit maritus tempore mortis, an per illud possit fieri divisio bonorum, & quomodo hoc casu fieri debeat divisio. 3. p. q. 13. n. 39.
- Pater legitimus administrator bonorum maternorum filiae si eam dotavit, an & quando censetur dotare de bonis filiae vel suis. 3. par. q. 14. n. 45.
- Pater qui simpliciter dotem promissit pro filia cujus bona materna administrabat, an censetur dotare eam de bonis suis, vel ipsius filiae. 3. par. q. 14. num. 46.
- Pater qui simpliciter promissit in dotem aliquem fundum filiae suae quem habuit in dotem cum matre ipsius sine aestimatione non censetur dotare de suis bonis filiae. 3. p. q. 14. n. 47.
- Pater simpliciter dotem promittens pro filia quae habebat bona materna ex lucris constante matrimonio factis cum matre ejus defuncta non censetur dotasse filiam de bonis suis, sed filiae. 3. p. q. 14. n. 48.
- Pater si divisit omnia bona sua inter filios, & pro modo possessionis onera aëris alieni distribuit inter eos, an possit postea praedicta divisione revocare. 3. p. q. 16. n. 53.
- Pater divisit omnia bona inter filios qui primo filiam dotavit si in divisione bonorum multo plus ex bonis suis dedit filiam quam filiae non tenebitur filia dotem conferre. 3. p. q. 14. n. 504.

Pater si divisit omnia bona sua inter filios, & multo plus dedit filio, quam filiae ex bonis suis, etiamsi aliqua bona indivisa reliquit, quae divisa sequuntur non tenentur filia dotem conferre. 3.p.q.14.n.51.

Pater si praegerit filio tertium bonorum suorum non debentur ei fructus hereditatis pro rata tertii, secus autem erit si iure institutionis tertium ei reliquit. 3.p.q.17.n.5.

Pater si vendidit vel locavit filio aliquam rem minori pretio quam valebat, an revocare vel petere iustum pretium poterint ceteri filii post mortem patris si illud excedat tertium & quintum bonorum, & quomodo succurratur eis adversus alienata titulo oneroso. 3.p.q.21.n.61.

Pater aut mater si melioravit filium in tertio & quinto bonorum, & postea emit, vel edificavit capellam, & dotavit eam, ut missae & anniversarium unoquoque anno dicentur, an haec impensa exire debeat de quinto in totum vel pro parte. 3.p.q.23.n.66.

Pater si emit fundum vel iussit in testamento, ut emeretur ab heredibus, ut ex fructibus ejus solverentur elemosinae clericis pro Missis dicendis unoquoque anno exire debet de quinto, quod in tali emptioe fundi impensum est. 3.p.p.23.n.67.

Pater aut mater si fecit testamentum, & in eo melioravit unum ex filiis in tertio aut quinto bonorum coram legitimo numero testium, & antequam firmasset vel perfecisset testamentum amisit loquelam, vel intellectum, an valeat testamentum saltem quoad meliorationem tertii & quinti. 3.p.q.24.n.68.

Pater qui cepit facere testamentum in scriptis coram quinque testibus & tabellione si non potuit illud perficere, quia obmuit post institutionem heredum, & aliqua legata facta valebit testamentum

tamquam nuncupativum. 3.p.q.24.n.69.

Pater si moriatur relicto quatuor filiis haeredibus tribus masculis, & foemina minore viginti quinq; annis, & fratres dederint ei in dotem unum fundum pro quarta parte hereditatis, quae ad se pertinebat quae postea petit restitutionem contra praedictam permutationem factam cum fratribus, quia minus valebat fundus quam quarta pars hereditatis anteatur reddere aestimationem ejus, ut restitutionem consequi possit. 3.p.q.25.n.74.

Et in praedicto casu an teneatur filia in integrum restituta restituere pretium, quod hodie valebat praedictus fundus, vel pretium quod valebat eo tempore quo fundus in dotem datus est. 3.p.q.25.n.75.

Pater, si dedit in dotem fundum aestimatum minori pretio quam valebat, genero suo, non habet filia actionem contra maritum, vel ejus haeres ad supplementum vel rescissionem contractus, nisi pro ea parte qua haeres est patris. 3.p.q.26.n.79.

Pater qui fundum aestimatum dedit in dotem pro filia minori pretio quam valeat sciens plus valere quam aestimatus est non potest agere ad supplementum pretii, nec ejus haeres, nec filia notata, quia censetur donasse, sed si donatio excedit legitimam filiae soli fratres poterunt agere contra maritum de inofficiosa dote. 3.p.q.26.n.80.

Pater si dedit filiae dotem inofficiosam, si eam legavit in testamento, valebit legatum dummodo non excedat tertium & quintum. 3.p.q.26.n.82.

Pater si dedit in dotem filiae fundum aestimatum minori pretio quam valeat, quo casu censetur esse donatum, agere an possint ceteri filii contra fororem, vel maritum si dos sit inofficiosa. 3.p.q.26.n.84.

Pater aut mater si dedit filiae fundum aestimatum in dotem minori pretio, quam valeat sciens

sciens plus valere, ita ut donatio censatur facta in parte, & antea melioravit filium in tertio & quinto per contractum irrevocabilem; & sic donatio non valetur quis poterit eam revocare mortuo patre, an filii haeres, vel solus filius melioratus. 3.p.q.26.n.85.

Pater habens quatuor filios & filias si dedit filiae in dotem quartam partem bonorum quae tunc habebat, & postea unum ex filiis melioraverit in tertio & quinto bonorum, an filius melioratus post mortem patris possit aliquam partem repetere dotis datae filiae, & quantam. 3.p.q.27.n.88.

Pater si dotavit filiam in certa quantitate, quae non excedit legitimam, & quantum si tamen excedit legitimam & partem tertii, an illud ab ea mortuo patre possit repeti. 3.p.q.27.n.89.

Pensionis domus vel fundi mariti vel uxoris locati constante matrimonio quomodo dividantur inter eos matrimonio soluto. 1.p.c.9.n.4.

Permutatio vel venditio censetur facta inter haeres dividentes, idcirco de evictione tenentur in vicem. 1.p.c.3.n.9.

Prescriptio in actione communi dividendo quanto tempore causetur, & huius juris dividendi praescribitur. 3.p.q.30.n.109.

Princeps si donaverit aliquam rem filio familiaris ut illam habeat in vita sua, & post eum descendentibus ejus an acquiratur ususfructus patri. 1.p.c.8.n.24.

Promissio de meliorando unum ex filiis in quinto bonorum ex causa onerosa efficacior est quam donatio & traditio facta a patre sine promissione idcirco a patre revocari non potest. 2.p.q.14.n.41.

Promissio facta a patre filio de meliorando in tertio & quinto bonorum ex causa onerosa, etiamsi cum tertio facta non fuerit, valet irrevocabiler in tertio & quinto. 2.p.q.14.n.44.

Quanto tempore praescribitur contra filios hereditatem paternam petentes. 2.p.q.29.n.10.

Quanto tempore praescribitur juri agendi ad dividendam rem communem. 3.p.q.30.n.109.

Quinta parte bonorum legata uxori, vel extraneo in certo praedio quod quintum faciebat, an omnes fructus illius praedii ad legatarium pertineant post mortem testantis si alia legata pia fecit quae exire debent de quinto. 1.p.c.6.n.17.

Quinto legato uxori, & alia quae de quinto tractantur vide in verbo *Legatum*, & in verbo *Uxor*.

R.

Ratio quare donationes ob causam factae filii conferendae sunt. 2.p.q.13.n.35.

Recusationis causae quae sint legitimae ad arbitrum, vel calculatore rem recusandum. 1.p.c.3.n.16.

Reductio ad arbitrum boni viri coram quo iudice petenda sit. 1.p.c.3.n.28.

Regulariter iudex debet plenarie cognoscere in omnibus causis, nisi ubi specialiter statutum est in iure, ut summarie cognoscatur. 1.p.c.5.n.2.

Relicta filio in testamento patris aut matris non conferuntur, quod fallit aliquando. 2.p.q.19.n.52.

S.

Socius si advehat per mare merces communes quae advehi per mare non conseruentur & perierint, tenetur de inertiis earum. 1.p.c.8.n.11.

Socius non potest alienare plus parte sua in re communi quocunque titulo nisi in rebus quas habent expositas ad vendendum. 2.p.q.41.n.47.

Socius qui rem communem possidet communi nomine nullo tempore praescribitur. 3.p.q.31.n.110. Vide *Cohares*.

X x x

Solem.

Solemnitas quæ requiritur in testamento nuncupato eadem requiritur hodie in codicillis de jure regio quoad numerum testium, 3.p. q.24. n.71.

Solutio matrimonio quomodo reddi debeant marito vel uxori oves aut boves tulit ad matrimonium non æstimatas, si perierint constante matrimonio, & an æstimatio vel numerus earum restitui debeat, 3.p. q.29. n.105.

Statuta vel disposita inter socios habent locum inter maritum & uxorem, 1.p. c.8. num.20.

Summariè procedendum est in judicio divisionis familiæ heretic. & quando hoc locum habeat, 1.p. c.5. n.1.

Summariè debet judex procedere in casibus qui numerantur in 1.p. c.5. n.3.

Summariè debet judex procedere quando æstimatores apprehaverunt res dividendas pluris vel minoris quam valeant & pars gravata judicem super hoc adierit ut revocet gravamen, 1.p. c.5. n.6.

Summariè debet judex cognoscere si unus ex arbitris recusetur ex justa causa supervenienti, 1.p. c.5. n.7.

Summatim debet judex cognoscere si unus ex cohæredibus dicat aliquam rem inventam in hæreditate defuncti suam esse & non debere dividi, 1.p. c.5. n.8.

T.

Taxationes vel æstimationes factæ ab arbitris an præjudicent creditoribus, 1.p. c.3. n.35.

Testator si legavit alicui aliquam rem pro certo pretio quæ pluris valebat, quid poni debeat in inventario, an res ipsa vel pretium justum vel id quod legatarius dare debet, 3.p. c.1. n.38.

Testator si jussit ut bona sua non dividantur, an valeat tale præceptum, 1.p. c.5. n.14.

Tutor vel curator qui inventarium non fecit quibus pœnis teneatur, 1.p. c.3. n.35.

Tutor vel curator qui inventarium fecit de bonis minoris non tamen tempore quo

debet, quibus pœnis subjiciantur, & quid de hæredibus, 1.p. c.2. n.17. & quid in hærede, ibidem.

Tutor vel curator qui inventarium non fecerant ut puniantur pœnis legalibus requiritur quod dolo omiserit inventarium facere non si culpa, 1.p. c.2. n.18.

Tutor vel curator qui non omnia bona pupilli posuit in inventario sed omisit vel occultavit aliqua quibus pœnis teneatur, 1.p. c.2. n.19.

Tutores vel curatores qui pecuniam minorum collocarunt in emptionem prædiorum an condemnari possint in usuris vel interesse etiam hodie de jure canonico latissimè declaratur, 1.p. c.4. n.22.

Tutor vel curator qui pecuniam pupillarem vel quæ processit ex fructibus prædiorum non collocavit in emptionem prædiorum tenetur ad interesse licitum cum distinctione posita, 1.p. c.4. n.23.

Tutor qui pecuniam pupillarem non collocavit in emptionem prædiorum, sed in usus suos convertit, condemnandus est in usuris gravioribus vel interesse quæ in illa provincia frequentantur, 1.p. c.4. n.28. & idem erit de pecunia redacta ex fructibus prædiorum minoris, ibid.

Tutor qui pecuniam pupillarem non collocavit in emptionem prædiorum non est condemnandus in usuris vel interesse, nisi aperte convincatur in usus suos convertisse, 1.p. c.4. n.29.

Tutor qui pecuniam pupillarem non collocavit in emptionem prædiorum, licet eam non convertat in usus suos, tamen condemnari debet in usuris, vel accessionibus moderatis secundum consuetudinem provinciarum, 1.p. c.4. n.30.

Tutor qui pecuniam pupillarem non collocavit in emptionem prædiorum, quia eam non exegit à debitoribus pupilli, licet culpa vel negligentia sua non exegit, non tenetur ad aliquas usuras vel interesse, 1.p. c.4. n.31.

Tutor

Tutor non tenetur ad usuras vel interesse ob pecuniam pupilli non collocatam in emptionem prædiorum si tam parva sit quantitas, quod sit necessaria ad alimentum pupilli, vel ad culturam prædiorum, vel alia necessaria, 1.p. c.4. n.32. Et idem quando deductis his superest parva quantitas, ibidem.

Tutor non tenetur ad usuras vel interesse ex eo quod pecuniam pupillarem non collocavit in emptionem prædiorum, quando pupillus habeat prædia ex quorum fructibus potuit alimentari, sed eam servare pupillo tenetur, 1.p. c.4. n.33.

Tutore defuncto hæredes ejus non tenentur ad usuras vel interesse ex eo quod tutor pecuniam pupillarem non collocavit in emptionem prædiorum, nisi dolo vel lata culpa id omiserit, 1.p. c.4. n.34.

Tutoris hæredes non tenentur pupillo de levi culpa tutoris in administratione commissis, licet ipse si viveret teneretur, 1.p. c.4. n.35.

Tutor potest donare de bonis pupilli matri vel cognatis ejus si secundum consuetudinem provinciarum non potuit illud committere sine dedecore, 2.p. q.44. n.56. V.

Verba à lege vel testatore prolata indiffinitè comprehendunt omnes casus qui ex verbis concipi possunt, 3.p. q.27. n.97.

Verba testatoris secundum communè usum loquendi debent intelligi non secundum juris significationem 2.p. q.24. n.71. & ibi effectus notabiles qui ex hoc sequuntur.

Vestis lugubres quæ dantur uxori defuncti, vel filijs & famulis, an sint funeris impensa, & deduci debeant de quinto bonorum, 2.p. q.12. n.24.

Vestis lugubres quas uxor fecit ad funus mariti, an teneatur in partem suam imputare vel hæredes mariti teneantur eas dare uxori, 1.p. c.6. n.3.

Vestis lugubres quas uxori dederit hæredes mariti reddere eas tenetur hæredibus si transferat ad secundum matrimonium, 2.p. c.6. n.4.

Voluntas patris aut matris declaratur coram tribus testibus nuncupative, quod unus ex filijs sit melioratus in tertio, cæteri autem filii dividant æqualiter alia bona sua valet tanquam ultima voluntas in genere, etiam si testamentum non valuerit ut testamentum, nec ut codicillus, 3.p. q.24. n.72.

Usura debentur etiam hodie de jure canonico quando veniunt, & petuntur ratione interesse, 3.p. q.20. n.60.

Usus communis loquendi prævalet omni significationi verborum, 2.p. q.13. n.33.

Ususfructus in quibus casibus non acquiritur patri in bonis filij, 1.p. c.8. n.23.

Usufructu omnium bonorum uxori legato an teneatur uxor bona mobilia, quæ recepit reddere in eadem æstimatione quæ ea recepit, vel sufficiat ea reddere de trita, vel consumpta usu quotidiano eorum, 3.p. q.24. n.84.

Usufructu legato uxori omnium bonorum, & alij usufructu alicujus fundi, an usus fundi, particulari exire debeat ex legato generali uxori facti, 2.p. q.25. n.1.

Usufructu omnium bonorum uxori legato quæ prædia rustica vel urbana mariti locaverat, ipsa mortua ante perceptionem fructuum, vel pensionis an ad hæredes mariti vel uxoris pertineant prædictæ pensiones, 2.p. q.25. n.3.

Usufructu omnium bonorum legato uxori an redditus liciti pecuniæ creditæ pertineat ad uxorem, vel ad hæredem viri, 2.p. q.22. n.76.

Usufructu legato uxori omnium rerum quas in domo habebat maritus, an veniant in legato merces, quas maritus habebat in domo ad vendendum, 2.p. q.23. n.78.

X x x 2

Usufructu

- Ufusfructu omnium bonorum uxori legato quomodo uti debeat uxor rebus mobilibus, vel se moventibus, quæ usu consumuntur, & quid teneatur reddere extincto usufructu, 2. p. q. 24. n. 79.
- Usumfructum si acquisiuit maritus aliquorum bonorum sine proprietate constante matrimonio, an erit communis ususfructus inter maritum & uxorem sicut cætera lucra constante matrimonio facta, 1. p. c. 8. n. 20.
- Ufusfructus cum solus acquiritur filio absque proprietate non acquiritur usufructus patri, 1. p. c. 8. n. 21.
- Quibus in casibus non acquiritur usufructus patri in bonis filii, 1. p. c. 8. n. 23.
- Uxor prægnans à marito relicta debet alimentari ab hæredibus viri quousque pepererit, 1. p. c. 6. n. 6.
- Uxor ali debet indistinctè ab hæredibus viri, siue vacua quousque dos sibi solvatur, 1. p. c. 6. n. 7.
- Uxor cui maritus legavit quintum bonorum suorum mortuo marito fructibus apparentibus in prædiis suis, etiamsi maturi non sunt habebit dimidiam eorum iure societatis, & ex alia dimidia ad maritum pertinentium, vel hæredes ejus habebit quintum iure legati, 1. p. c. 6. n. 13.
- Uxor si tulit ad matrimonium aliquam quantitatem tritici, vini, vel olei, vel alia similia, quæ multum valebant tempore quo eam tradidit, soluto autem matrimonio multo minus valeant sufficere marito reddere prædictam quantitatem in specie, numero, vel mensura quam recepit, licet ipse multo pluris eam venderit, 1. p. c. 7. n. 10.
- Uxor soluto matrimonio deducere debet bona hæreditaria, & parafernalia, quæ tulit ad matrimonium, etiamsi maritus capitale suum amiserit, 1. p. c. 7. n. 14.
- Uxor si recepit in se bona parafernalia, & administravit ea non tenebit maritus ea reddere uxori soluto matrimonio, 1. p. c. 7. n. 16.
- Uxor quæ accepit lucra in matrimonio facta an possit postea multis debitis apparentibus à marito factis repudiare lucra, ut exoneretur debitis. 1. p. c. 8. num. 17.
- Uxor vel maritus si tulit ad matrimonium fundum vel agrum plenum fructibus soluto matrimonio quomodo dividantur prædicti fructus, qui matrimonio constante sunt collecti. 1. p. c. 9. n. 2.
- Uxor an deducere debeat de bonis melioratis constante matrimonio dimidium impensarum factarum à marito in domo majoratus quam ipse possidebat, 1. p. c. 10. n. 4.
- Uxori tenentur hæredes viri solvere dimidium sumptuum factorum per maritum in bonis vinculatis quando sunt aliqua lucra facta constante matrimonio. 1. p. cap. 10. n. 5.

845 #2049